

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 12 hóra . . . 25 K Félévre . . . 150 K
 Negyedévre . . . 75 K Egész évre . . . 300 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 1 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr. Komlássy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

Szociális politikát!

A nemzetgyűlés tegnapi ülésén Huszár Károly a munkás és tisztviselő kérdések sürgős megoldásával kapcsolatban szociális politikára hívta fel a kormány figyelmét. Rövid felszólalása mögött az ország jövő boldogulásának egész conditio sine qua non-ja húzódik meg s éppen azért időszerűnek tartjuk, hogy a dologgal foglalkozzunk.

Ostoba és dőre az az ember, aki abban a hitben ringatja magát, hogy a szociális haladásnak és fejlődésnek útját állhatja, vagy hogy anélkül az ország jövő boldogulásának útját-módját megtalálja. A szociális irányban való előrehaladás benne gyökerezik az emberi lélekben éppen úgy, mint a kultúra iránti vágy és szomjúság s az utóbbi fejlődésével kapcsolatban elfojthatatlanul nő és fejlődik az első is. A XVI. század földmunkás-szegénye és tanulatlan kézműves-segédje éppen úgy hiával volt az általános emberi jogok fogalmának, mint a hatalmas dominiumok korlátlan ura és parancsolója. A XX. század kulturális fejlettsége azonban magával hozta mindkét társadalmi réteg ez irányban való felvilágosodottságát és ma már ott tartunk, hogy az ország jövőjét a szociális kérdések gyökeres megoldása nélkül biztos alapokra többé nem építhetjük.

A kormány most tárgyalhatja a földmunkás szegénység szociális igényeit többé-kevésbé kielégítő törvényjavaslatát, de nem térhet ki a hasonlóan, sőt talán nagyobb mértékben égető tisztviselő és munkás kérdések megoldása elől sem.

A tisztviselők éppen úgy, mint az ipari munkások a mindennapi kenyér ijesztően borzalmas problémája előtt állnak nap-nap után és helyzetük elviselhetetlensége meddóséggel fenyegeti az államhatalom minden konszolidációra való törekvését.

Üres gyomru, rongyos tisztviselők és munkások termelési képessége természet-szerűleg nap-nap után csökken a teljes kimerülésig és alig hihető, hogy állami beavatkozás nélkül lényeges javulás volna helyzetükben elérhető.

A kormány politikájának tehát csakis a szociális irány adhatja meg a helyes alapot és néhány begyepesedett fejű esőkönyös mumia kedvéért nem teheti kockára az ország eminens érdekeit és jövő boldogulásának alapföltételeit.

Szociális politikát kell csinálnia minden téren, minden vonatkozásban és attól eltérnie egy pillanatra sem szabad!

Ezt követeli tőle az idők intőjele, az ország jövője és boldogulása!

A kormány erélyes kézzel helyreállítja a rendet

— A nemzetgyűlés mai ülése —

Budapest, nov. 11. (N. St. t. j.) A nemzetgyűlés mai ülését 11 órakor nyitotta meg Rakovszky István elnök. A földbirtokreformjavaslat felett megindult általános vitát befejezték s áttérnek a részletes tárgyalásra. Nagyatádi Szabó István reflektál a vitában elhangzottakra, Megállapítja, hogy a javaslat ellen senki sem beszélt s a felszólalásokból kiderült, hogy a javaslat nem magánérdekeket szolgál. Nagyon nehéz volt a föld árának megállapítása, mert a régi árak nem maradhattak meg. A vitás kérdéseket a birtokrendező-bizottság fogja elintézni, amelynek függetlennek kell lenni úgy kifelé, mint felfelé. Majd cáfolja azt, mintha a javaslat a nagybirtokoknak kedvezne.

Nagyatádi Szabó után Teleki miniszterelnök szólal fel. Huszár Károly a tegnapi ülésen elmondotta azokat az eseményeket, amelyek kedre virradó éjjel történtek. Ezek közlése felháborította s indulatba hozta a nemzetgyűlést. Rubinek miniszter 24 órát kért a válaszadásra. A 24 óra letelt s most először is a nemzetgyűlés bocsánatát kéri, hogy a tegnapi ülésen nem jelenhetett meg, de éppen ebben az ügyben volt elfoglalva. Mint ismeretes, egy rendőr kötelessége teljesítése közben hősi halált halt.

— A kormány nevében mélyen megindulva zászlónkat meghajtom s a temetésen a kormány s remélhetőleg a nemzetgyűlés is megjelenik. Az esetből kétségkívül rájöttünk olyan dolgokra, amiket eddig is sejtettünk. Egyenruhába bujtatott emberek olyan bűnöket követtek el, amelyekből a forradalom eseményei következtek. Ezeket az eseményeket nemcsak az elkeseredés váltotta ki, hanem az események háta megett olyan egyének állottak, akik ezeket előmozdították, akik Budapest nyugalmát veszélyeztetik. Tegnap Budapesten nagy razzsiát tartottak négy nagy szállodában, köztük a Britanniában és Deák Ferenc szállodában, s ezeket rendőrök szállták meg.

Igazoltatták az összes ottevőket s 4 katonát és 26 polgári egyént letartóztattak. — Ezek között van kető, akik a rendőr meggyilkolásában részesek

A rendőrség kénytelen volt elővigyázatból a razzsiát éjjel tartani. A razzsiánál a rendőrség mellett a tolnai és somogyi zászlóaljok végezték dícséretesen a kötelességüket. A honvédelmi és a belügyminiszter személyesen résztvettek az igazoltatásnál s magam is kimentem a helyszínre, s meggyőződtem, hogy semmiféle

ellenállás nem történt s elég volt fellépésünk. — Sajnos, másképp áll a helyzet a Rákosszentmihályon levő telepen, ahol a Babarczy-féle különítmény s a nemzeti hadsereg kiküldött csapatai között összetűzésre került a sor és négy halott s több sebesült lett. A nemzeti hadsereg egyik csapatát azért küldötték ki, hogy a Babarczy-különítményt lefegyverezze. A különítmény fegyveresen ellenállt s fegyverhasználatra került a sor. Sajnos, megtörtént de példát kellett statuálni. A pesti eljárást az egész országban, a vidéken is elrendeltem.

— Huszár képviselő ur megemlékezett a vasárnapi rendzavarásról is. Ki kell jelentenem, hogy mind a három letartóztatott egyén az Ébredő Magyarok Egyesülete központi vezetőségének tagja. (Zaj.)

— A kormány különböző intézkedéseket tett folyamatba, azonban megengedte a vasárnapi tiltakozó gyűlést. Sajnos, olyan események következtek be, amelyek az állam méltóságát csak rontották. Rendelet fog megjelenni, amely a gyűlékezési jogot korlátozza. Minden egyesület, amely 1918. október óta létesült, köteles alapszabályait betérjeszteni a belügyminiszternek. Feloszlatásról szó sincs, csupán az Ébredő Magyarok Egyesülete kellett felfüggeszteni. Egyik intézkedés, hogy a rögtönítéti bíróság hatáskörét az ilyen csoportosulásokra és tüntetésekre is kiterjesztjük.

— A rendzavarásnak voltak gazdasági okai is, így a vagonlakók, akiket a Mária Terézia-laktanyában fognak elhelyezni, a katonákat pedig a tőzsde épületének üres termeiben fogják elhelyezni.

A ganciai bevándorlókat kifogják utastóni, s addig is Örkénybe fogják őket szállítani. Kéri, hogy a választat vegyék tudomásul. Huszár és a nemzetgyűlés a miniszterelnök választat tudomásul veszi. Ezután az ülés fél 3 órakor véget ért.

Apponyi a sajtószabadság híve

Budapest, nov. 11. (N. St. t. j.) Apponyi Albert gróf egy újságírónak kijelentette, hogy a nemzetgyűlésen történt felszólalását úgy kell értelmezni, miszerint az a sajtószabadság érdekében történt. A sajtószabadságra, véleménye szerint, éppen a mostani időkben van nagy szükség.

A debreceni huszárok Hubert-ünnepélye

Élénk emlékezetében van még a közönségnek a MOVE vasárnapi jól sikerült lovérsenye. Szerdán ismét festői lovaslátványban volt részünk: a debreceni lovasosztály rendezte hagyományos Hubert-ünnepét. Gyönyörű szép őszi nap kedvezett a versenynek, amelyben körülbelül 48 lovas vett részt. A huszártiszteken kívül résztvettek a helybeli gyalogezred és vadászzászlóalj lovasított tisztjei is; a polgári társadalomból ott láttuk Hamza századosnét, dr. Kolcsey Sándort, dr. Borzovay Jenőt, Szonjas Gusztávot, Rostás Elemért stb.

Az indulás a nyulási gyakorlótérrel történt báró Maasburg Kornél alezredes vezetésével. Körülbelül 1 óras lovaslás után, szebbnél-szebb, érdekesnél, érdekesebb akadályok

után a lovérsenytéren megkezdődött a kifutás. Elsőnek Ádám őrnagy Agitátora érkezett be, majd sorban Perczel Aladár, Szikszay István szds, Illésy Gyula szds, Teleki László hűggy-Fráter hűggy, Horváth Sándor szds, Perczel Dénes szds, stb.

A célnál Ujfalussy Gábor ezredes, Elekes Károly százados és Poroburszky Andor főhadnagy, akik sérülésük miatt nem indultak és Pintér István százados várták a lovasokat.

A lovaslás után Ujfalussy ezredes üdvözölte a győzteseket, amintán a díjkiosztás következett.

A lovas tisztikar idei kampány-lovaslását ezzel lezárta, de reméljük, hogy tavasszal még szebb lovasversenyekben lesz részünk.

Az értékek betegsége

Az osztrák-magyar korona leromlásának érdekes képét rajzolja egy német pénzügyi szakember a *N. Fr. Presse* hasábjain:

— Mindig mélyebben süllyed alá a valuta. Mindennap új visszaesést hoz magával és ha a számító ész arra az eredményre tudna jönni, hogy egy pontig kell haladnia, amelytől aztán nincs többé visszafelé haladás, az értékesítés úgy nem volna oly kétségbeesítő. Minden ország fizetési eszközeinek nivóján túl messze emelkedik azonban az amerikai dollár fölé. Kétségtelenül ő a felülmúlhatatlan uralkodó, aki előtt mindnyájan meghajolnak, hozzá igazodnak, s aki még a háboruban részt nem vett országok valutáit is alaposan megtáplazza. A háborús államok értékeinek árfolyamát és fizető erejét pedig egyre jobban lefelé süllyeszti. Az a kis értékvesztés, amely őt Amerikának az európai háboruban való részvételével érte, csakhamar kiegyenlítődött és minél bizonyosabbá vált, hogy Amerika az egyedüli és versenyteljes győztese a háborúnak, annál magasabbra nőtt a dollár árfolyama minden európai piacon. A dollár ma utólrétegetlenül irányítója az árhullámnak, s úgy a svájci frank, mint a hollandi forint, s még nagyobb mértékben Anglia, Franciaország és Olaszország bankjegyei messze mögötte maradnak az amerikai pénzjegyeknek. A győztes Franciaország pénze értékeinek harmadára süllyedt le, s a márka és korona nem sokkal állnak háta mögött.

— A valuta esése csak halvány képe a világválságnak, a nyomoruság azon mélységének, amelybe Európa az utóbbi idők szerencsétlen katasztrófája következtében jutott. Nincs béke a világon. Ismét vad harcok dühnek a Keleten s az ellentétek Anglia és Franciaország között mind jobban kiélesednek. Anglia vissza akarja adni a németeknek azt a tulajdonságot, amelyet tőlük a háború óta ragadtak el, Franciaország azonban nem akar azokról lemondani, mert az a veszély fenyegeti, hogy a világherkeselem mindinkább Anglia kezébe kerül. S ezenfelül még rendkívüli fontosságú kérdések is vannak köztük elintézetlenek, mint a gazdag Felső-Szilézia hovatartozása, az Adria és a Levante feletti uralom. Két évvel a fegyverszünet után még mindig nem ismeri Németország a határait, nem tudja, mily nagy állami területe, mekkorák birtokai és mekkorák kötelezései? ... Amerika minden alkalommal hangoztatja azon kívánságát, hogy kivonja magát a haldokló Európa gazdasági érdekköréből, Anglia előbbi fényes izoláltságára törekszik, Franciaország is kezdi érezni, hogy nincs többé háta mögött a régi világhatalom hatalom. Európa rud nélküli kocsihoz hasonlít ma, amelyet a fékezetlen viharok ragadnak a bizonytalanságba.

— A háború előtt pompásan kiépített hitelrendszer romokban hever és pilléreit fáradságos munkával újból kell építeni. Amíg ez sikerülni fog, addig a legfontosabb életszükségleti cikkek árait, amennyiben nem a kormányok közvetítik a szállítást, vagy export-árak kiadása ellenében történik az, egyre értéktelenebb pénzzel egyenlítik ki, amit az illető ország bankjegyállományának természetes szaporodása követ nyomon. Így jutnak mind nagyobb mértékben az inséges államok valutái a piacra, így tartják az értékek árfolyamát nyomás alatt és így rontják le gyógyíthatatlanul a fizetések mérlegét.

— Ez a súlyos betegség a gazdasági világ szervezetét is átjárta, az áruk előállítását formálisan megrontotta, s a javak üttöerét a legvégső határig megbénította. A valuta csak tükörképe Európa mindjobban vérző gazdálkodásának, ami évtizedekig Amerika erejére fog támaszkodni, s magát a szolgatartozás alól aligha fogja tudni kivonni.

— Ez a tudat azonban nem szabad, hogy befolyásolja bennünk arra irányuló törekvésünket, miszerint saját erőnkkel keressük a gyógyulás előfeltételeit. Amit tennünk kell, az nem a nagyon kétségteljes panaszok, hanem a határozott cselekvés. — Olyan kormányra van szükségünk, amely a tennivalók helyes felismerése mellett a legteljesebb gazdaság-politikai és állampénzügyi cselekvési képességgel bír. Oly vezetése szükséges az államügyeknek, amely az arravaló emberek megválasztásával

erőteljes életet elő termelési politikát tud megvalósítani.

— Minden erőt munkába kell állítani, hogy a gazdasági élet piacán jelentkező bankjegy túltengést megakadályozzuk. — Régebben a bankjegy inflációt mindig úgy orvosolták, hogy a fölös mennyiségű pénzeszközt bevonták látszólagos kölcsön útján. Csak nagy nehezen határozta el magát a pénzügyi kormányzat, hogy belső kölcsönt dobjon a piacra.

A jól kamatozó állampapírok alkalmasak voltak arra, hogy milliárd értékű fölös bankjegyet vonjanak ki a forgalomból. Az új pénzügyi politikának azonban egész új utakon kell haladnia, hogy az elháríthatatlan nyomoruságot feltartóztassa és a minden irányú javulást elősegítse.

Háztulajdonosok a lakáshivatal ellen

Bizalommal viseltetnek a főispán iránt

Az a támadás, melyet dr. *B. Ilzár* Dezső intézett a közigazgatási bizottság legutóbbi ülésén *Hubert Ottó* főispán ellen, állásfoglalásra készítette a debreceni háztulajdonosok egyesületét, melynek vezetősége 60 tagú küldöttséggel szerdán tiszteltette a főispánnal.

Az egyesület elnöke, *Suhajda Béla* taktikáért igazgató közölte a főispánnal a debreceni háztulajdonosok egyesületének megalakulását a főispánt ért méltatlan támadás felett, biztosította a főispánt a háztulajdonosok bizalmáról és közölte, hogy az egyesület tagjai lelkesedéssel támogatják azt a politikai irányzatot, melyet a főispán képvisel. (Lelkes éljenzés.)

Ezután a szónok élesen támadta a lakáshivatal botrányos működését és kérte annak megvizsgálását, továbbá az új lakbérleti rendelet kapcsán a rengeteg sérelmet szenvedő háztulajdonosok érdekeinek hathatós védelmét.

Hubert Ottó főispán megköszönte a háztulajdonosok egyesületének bizalmát és kérte a

— Az értékek mai félelmetes állapota nem szabad, hogy az önbizalmat, ami még számunkra megmaradt, teljesen kiölje belőlünk. Nem rohanunk a veszélybe, sem az alapnéküli optimizmusba, ha megállapítjuk, hogy a márka mai értéke, valamint az osztrák és a magyar korona mai árfolyama a célon túl messzire kitolódott s nem nyújtják mindezen államok gazdasági értékének valódi képét. Földjeink még kiaknázatlan kincseket rejtnek magukban. Ha minden termelő erőt felhasználunk, ha helyreállítjuk a munkát mindenütt, ha felhasználjuk összeköttetésünket, a mi értékeink számára is oly értékmérőnek kell kialakulnia, amely megmaradt gazdasági energiáinknak és remélhető feltámadási lehetőségeinknek is jobban megfelel...

további együttműködés terén a közjóra irányuló törekvéseinek támogatását. *Közügyek terén sohasem vezették és nem is fogják vezetni felekezeti szempontok.*

Politikája nem a keresztyén felekezeteknek egymással való szembelállásán nyugszik. Mindég csak a közjót és a város összes polgárainak javát és érdekét tarja szem előtt.

Ami a lakáshivatal működése ellen felhozott kifogásokat illeti, máris közölheti, hogy a lakáshivatal átszervezése már csak igen rövid idő kérdése, az új lakásrendelet pedig módot fog adni a háztulajdonosok sérelmeinek orvosolására is. Végül még egyszer köszönetet mondott a személyének szóló bizalomnyilvánításért.

Ezután a népes küldöttség lelkesen megéljenzte a főispánt, akinek a háztulajdonosok sérelmei orvosolására tett ígérete általános megnyugvást keltett. Mint értesülünk, a lakáshivatal átszervezése folyamatban van és közeledik a megvalósuláshoz.

Eréyes intézkedések a rend biztosítására

Razzia a fővárosi Británia-szállóban

Budapest, nov. 11. (N. St. t. j.) Tegnap délután a főkapitányságon tanácskozás volt a főkapitány részvételével, amelynek eredményeképpen elhatározták, hogy a Británia szállót körülveszik s megszállják. Éjszaka rendőr és katonasapatok körülzárták az épületet. Főleg óra tájban elől katonák, majd rendőrsapatok benyomultak a Británia halljába, ahol 20 tiszt volt, akiknek *Kövér* flgy volt a parancsnokuk. A tiszték igazoltatásánál jelen volt *Nadassy* főkapitány és *Ferdinandy* Gyula belügyminiszter is.

A tiszték igazoltatása után a fegyverek után kezdtek kutatni. A kihallgatás alkalmával a rendőr gyilkosság gyanúsítottját *Kiss* hadnagyot nem találták s nem tudták megállapítani, hogy a szállóban van-e még? Valószínűnek tartják, hogy megszökött.

A fegyverkutató alatt megjelent *Teleki* miniszterelnök és *Sréter* István honvédelmi miniszter is a szállóban, akik csak reggel 7 órakor távoztak a Britanniából. Megállapították, hogy a fegyvereket este 8 órakor eltávolították az épületből máshová. — Az igazoltatás során 40-et tartóztattak le: akiket erős fedezettel beszállítottak a főkapitányság épületébe. A tartóztatottak között volt egy magát *Ujvári* nevező főhadnagy is, akiről rövidesen kiderült, hogy tulajdonképpen pincér.

Az épület előtt megtalálták azt az autót is, amely éjjel állandóan rémületes sebességgel szokott száguldani. Több feljelentést tettek az autó ellen, de sohasem sikerült megállítani.

A szálló lakói igazolványt kaptak a ki s bejárásra, mivel a szálló kordonnal van körülvéve. A letartóztatottak között vannak *Kemety* Károly, *Tökés* Ferenc, *Német* István, *Wirds* Demeter, *Górszó* János, *Szávy* Pál, *Torday* Lajos, *Fried* Andor, *Hajó* Sándor, *Tomory* László, *Molnár* János, *Vany* László, *Kukucska* János, *Popp* Imre

Budapest, nov. 11. (Nemzeti St. tel. jel.)

A rendőrségen nagy apparátussal nyomoznak a Solta rendőr gyilkosa után, aki valószínűleg elmenekült Budapestről s a környéken bujdosik.

Budapest, nov. 11. (Nemz. St. tel. jel.) *Héjjas* Iván főhadnagyot, akit általában Britanniában lakó tiszték parancsnokának tekintenek, esellel távolították el az épületből.

Ugyanis először a miniszterelnökségre, majd a térparancsnokságra hívták, ahol jelentés megírására kérték. Míg a miniszteriumban és a térparancsnokságon tarózkodott *Héjjas*, azalatt történt a Británia megszállása.

(Mint egy későbbi táviratunk jelenti *Héjjas* teljesen tisztázva van. (Szerk.)

Budapest, nov. 10. (Nemz. St. tel. jel.) Tegnap derült ki egy újabb zsarolási kísérlet is, melyet *Svirski* Manó cukorkereskedővel szemben tettek.

Svirski cukorkereskedőnél megjelent egy *Kenéz* Béla nevű rokkant katona s ajánlatot tett, hogy megveszi az üzletét 20 ezer koronáért. Elmentek *Klein* ügyvédhez, megírták a szerződést s *Kenéz* át is adta a 20 ezer koronát.

Reggel félnyolckor megjelent *Svirski* üzletében egy önkéntes szakaszvezető egy zászlóssal s elvitték a Britanniába, ahol falhoz állították s rohamkésél fenyégetve arra kényszerítették, hogy írjon egy kötelezvényt, amelyben elismeri, hogy az üzletét eladta 2 ezer koronáért *Kenéz*nek, a pénzt már fel is vette. Azután kiállították vele egy utalványt, melyben a 20 ezer koronát adja vissza.

Végül több ezer korona erejéig megszarolták, ami után szabadon engedték. Midőn *Svirski* értesült az éjszakai eseményekről, reggel megtette a feljelentést.

Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában, Hiszek egy isteni örök Igazságban: Hiszek Magyarország feltámadásában.

HIREK

Hetedik

telet töltik Szibériának, fagyos, zuzmarás hőmezőin a magyar becület védelmében hadifogságba jutott hős katonáink és a magyar nép nem nézheti tovább rideg közömbösséggel mérhetetlen szenvedésüket. Nem nézheti tovább, mint fagnak össze rakásra a tehetetlen már lírok és mint kapnak örökös nyavalyát a rozoga barakk-táborokban ázva fázva ruha nélkül Megmozdult a magyar nők szíve mindeütt az országban és részvéttel, szánalommal, féltő szeretettel fordul a szibériai szenvedők felé. Ruhát, megfagyástól megóvó, meleg alsó ruhát akarnak küldeni számukra és e célból a társadalomhoz fordulnak... Vajjon lesz-e ennek eredménye? Vajjon a magyar nép tudhat-e még adni valamit s lesz-e majd a gazdagoknak melegen érző szívük ahoz, hogy a szibériai fagyoskodóknak adakozzanak? Remélni szeretnők, hogy igen s elsősorban Debrecen tehetős gazdanépe fog az adózásban buzgólkodni...

Prohászka és Bernolák üdvözlése. Budapestről jelentik, hogy az egyetemi egyesületek megjelentek a parlamentben, hogy Prohászka Ottokár és Bernolák Nándort a numerus clausus ügyében elhangzott beszédükért üdvözlöjék.

A Csokonai-kör felolvasó ülése. A Csokonai-kör november 17-én, Csokonai születésének évfordulóján, a kollégium disztermében rendezte szokásos felolvasó ülést, melynek rendezője megnyitó beszédet mond Géresi Kálmán, elnök; felolvasást tart dr. Pap Károly egyetemi tanár, alelnök; költeményeket olvasnak fel dr. Nagy Zsigmond és Zivuska Andor választmányi tagok; szaval Faras Ida, a Csokonai-színház művésznője, énekel a kollégiumi kántus.

Move közlemény. Magát megnevezni nem akaró ur, egyesületünk hazafias céljaira 1000 koronát volt szives adományozni. Midőn ezt ismeretlen támogatóknak megköszönjük, követendő példaként állítjuk oda Debrecen és Hajdúvármegye közönségének. Tatár András ur a Lókody vendéglő főpincére főosztályunknak egy hatalmas sást adományozott. Mikor ezt megköszönjük, egyúttal értesítjük, hogy a sas gyönyörű tollait a debreceni huszárosztályunk ajándékoztuk.

Az EME kizárja Zákány Gyulát? Az Ébredő Magyarok Egyesületének alelnöke, Zákány Gyula hírlapi nyilatkozatban liberálisnak vallotta magát. A nyilatkozat nagy feltűnést keltett. A nyilatkozat miatt az Ébredő Magyarok bizottságot küldtek ki. A bizottság jelentése után nem lehetetlen, hogy Zákány Gyulát kizárják az egyesületből.

Az osztrák Nemzeti Tanács új elnöke. Bécsből jelentik, hogy tegnap délelőtt összeült az új nemzeti tanács, amelynek elnökévé Weisskirchner Richárdot választották meg. Alelnökök Eldersch és Dinghoffer lettek.

Tanyai iskolák javítása. A mérnöki hivatal a tanyai iskolák fenntartási költségeire 30.000 korona póthitelt kért. A városi tanács tekintettel a munka sürgősségére a hitelt megnyitja és a közgyűlésnek utólagos jóváhagyás végett bejelenti.

Ki fizesse a napszamosokat? A városi tanács a mérnöki hivatalt bizta meg a napszamosok kifizetésével, azonban a főmérnök sehogy sem akarja vállalni, hogy az ő hivatala teljesítse a kifizetést és a városi pénztárra akarja hárítani. Sok baj volt már a napszamosok kifizetésével, régebben is, mert két volt utmester visszaéléseket követett el, t. i. ők vették fel a napszamosokat és ők fizették ki, s olyanokat is felvettek a fizetési jegyzékbe, akik nem léteztek, és a pénz az ő zsebébe vándorolt. A városi pénztár nem teljesítheti a kifizetést, mert akkor mozogni se lehetne a városházán. A városi tanács úgy határozott, hogy a napszamosokat mégis csak a mérnöki hivatal fizesse.

Gyűjtés a menekülteknek. A belügyminiszter a menekültügyi hivatalnak és a menekülteket védő szövetségnek megengedte az országos gyűjtést.

Hajsza a betörő után. A rendőrség erélyesen és a legnagyobb apparátussal nyomoz a dr. Varga Elemér városi tanácsnok lakásán történt 100 ezer koronás betörés ügyében. Mint értesülünk, a tanácsnok kétezer korona jutalmat tűzött ki a betörő kézrekerítőjének.

A Keresztyén Liga Zrinyi estélyéről nem maradhat el az, aki hisz a nemzeti hagyományok nemzetfentartó erejében. Jegyek a Vígyszínház pénztáránál kaphatók a pénztári órák alatt.

Új iparendéliek. A városi tanács újabb az alábbi iparigazolványokat adta ki: sártés hízalásra és kereskedésre Molnár József és Gábor László, fűszer és gyarmatáru kereskedésre nagyban és kicsinyben Guttmann Miksa, a kiskereskedők árubeszerzési részvénytársasága 2000-2000 korona engedélydíj lofizetése ellenében kaptak engedélyt.

Meghiúsult vállalkozás. A város 60 holdnyi területet adott bérbe 1500 koronáért 1910-ben a Fleischmann-testvéreknek, akik ott petroleum finomító telepet akartak létesíteni, de a terv meghiúsult. Most a bérlet felbontását kérik. A városi tanács javasolja a közgyűlésnek a bérlet felbontását. Elég későn, mert 10 éven át 25 korona évi bért fizettek csak holdjáért, holott ma ennek sokszorosát is megfizetnék.

Nagy szénatermése volt a városnak. A városgazda jelentése szerint ez évben 8400 métermázsza anyaszéna és sarju termett, aminek értéke 840.000 korona.

Oláh Gábor felolvasa legújabb regényét. Oláh Gábor, a Petőfi-társaság tagja, a Csokonai-kör alelnöke, november 13-án, szombaton d. u. 6-7-ig regény felolvasást tart a főreáliskola mértani termében (l. e.) Folytatólagosan felolvasa új regényét, a *Fekete Angyal-t*, amely tárgyánál, hőse alakjánál fogva elsősorban a főiskolák ifjúságát fogja érdekelni. Hetenként szerdán és szombaton d. u. 6-7-ig tartja felolvasását; egy este 5 korona a belépti-díj. Az egész regény előadása 8-9 estén keresztül tart. A terem fűtve van. Belépti-jegy váltható a Csáthy-féle könyvkereskedésben és minden felolvasás előtt a reáliskola igazgatói irodájában.

A Szövő és házipari csoport megkezdte nagyobb mennyiségű kendernek fonáshoz való előkészítését, az ugynevezett tilolást és gerebenezést. A kedvező napos időjárás felhasználásával a tilolás néhány napig fog tartani a Osapó-u. 30 sz. alatt hátul az udvarban és ép azért felhívjuk mindazokat, akik a kender feldolgozása iránt érdeklődnek, hogy az említett előkészítő munkálatokat tekintsék meg, mert a rövid időn belül megkezdődő tanfolyam erre nem fog kiterjedni.

Propaganda előadások. Ma d. u. fél 6 órakor a vármegyeház disztermében tartja a Székely Társaság nyolcadik propaganda előadását a következő műsorral: 1. Székely nótákat énekel: a Vasutas Sport Club énekkara. 2. Végváry: „Eredj, ha tudsz” című költeményét szavalja: dr. Galóffy Jánosné. 3. „Az oláhok elhelyezkedése Erdélyben” címmel előadást tart: dr. Varga Zsigmond, ref. kollégiumi könyvtár igazgató. 4. Pósa Lajos: „Ezer év után” című melodramáját előadja: Ferkó Gyula zongora kísérettel. A mai előadáson Magyar Imre zenekara játszik.

A Baross Szövetség november hónapja társas vacsoráját folyó hó 13-án, szombaton este 8 órai kezdettel a Haas és Petrakovic-féle vasuti vendéglőben tartja meg, melyre a választmány tisztelettel meghívja a szövetség összes t. tagjait és hozzátartozóikat.

Játékbabakészítő tanfolyamot reudez az evang. Fülléregylet a jövő héttől kezdődőleg négy héten át, a női kereskedelmi iskolában. A napi 2 órás tanfolyam díja 100 korona. Részvételtre jelentkezni lehet a Csáthy-féle könyvkereskedésben ma és holnap délután 5-6 óra között, vagy dr. Horvay Róbert fülléregyleti titkárnál.

Elengedett vigalmi adó. Az egyetem bölcsészeti hallgatói jótékony célú műsoros estélyeket rendeznek, melyeknek vigalmi adóját a városi tanács elengedte.

Az „Egyetértés” és a városi tanács. Az oláh megszállás alatt szabadkőműves berkekben nemzett és a város nyomdájában szült sajtótermék, mely az „Egyetértés” címet viseli és a kulturharc esővájával operáló Baltazár időnkénti megnyilatkozásainak hangos szócsöve, furesa kioktatásban részesült gazdája, a városi tanács részéről. A határozat megállapítja, hogy az „Egyetértés” című időszakos újság (a házilap!) e hó 3-án este megint a tényeknek meg nem felelő tudósítást közölt, miután saját külön kiküldött tudósítója a tanács elöterjesztést nyíltan félreértette, ami az előadó dr. Tatay Zoltán h. tanácsnok szóról-szóra idézett szavai szerint — gyakran előfordul. A ténybeli tévedéseket az Egyetértés már helyreigazította a körletparancsnokság felhívására, azonban a városi tanács is határozatban utasította a házilap szerkesztőségét, hogy tudósítóját kötelezze a tények hű ismertetésére. Ezt a tanács határozatát az Egyetértés bizonyára nem fogja jól körülvakolati ablakába tenni.

Seprés por nélkül. Higiénikus járdatisztító seprőgépeket ajánlottak a városnak. A seprőgépek előnye abban van, hogy viztartója folyton nedvesíti a seprőt és így nem porol. A városi tanács a mérnöki hivatal előterjesztésére két seprőt szerzett be darabonként ezer koronáért; ezeket a Simonyi utcai piacon és a Dégenfeld-téren fogják használni. Hogy beválnak-e a seprőgépek, az nagy kérdés.

A keresztyén női tábor ma délután 4 órakor az Ébredő Magyarok Egyesületének helyiségében (Péterfia 76) ülést tart, melyen tiltakozni fog a gyilkos béke ratifikálása ellen. Minden magyar honleány ott legyen, hogy minél impozánsabb módon nyilvánítsák a nemzet tiltakozását.

Káplár Miklós festőművész képkidáltása a város rendkívüli közgyűlése miatt elhalasztódott november hó 21-re.

Jött szén, lesz villany. Szinte végszóra érkezett szerdán 57 tonna szén, sőt érkezett esütörtökön is, ughogy villamos világítás este 11 óráig volt és délután 2 órától volt villamos közlekedés is és lesz ma is.

Az utadó kivetési lastrom. Közölöm a város lakosságával, hogy a 279/18932-1916. bkgy. sz. szabályrendelet 5 §-a értelmében Debrecen sz. kir. város I-VI közig. kerületeire, valamint a mezősegi kerületre vonatkozólag az állami egyenes adót nem fizető egyének 1920 évi adókiivetési, illetve összeírásai lajstroma f. évi november hó 12-től kezdődőleg ugyan-e hó 26-ig bezárólag a polgármesteri hivatalban 15 napi közszemlére lesz kitéve. Fenti határidő zltt a lastromok a polgármesteri hivatalban bárki által megtekinthetők és az esetleges felszólamlások fenti határidő alatt ugyanott irásban benyújtandók. Polgármester.

Megakadt a tűzifaszállítás. A múlt héten mindössze 50 öl fát szállítottak be az erdőről, mert az erdőhivatal nem kap fuvarot, bár kilométerenkint 80 koronát fizet a szállított fa ölért. A helyzet javulása csak úgy várható, ha kényszerítő eszközökkel biztosítják a fuvarokat. A fahiány miatt az iparostanonciskola bezárása a küszöbön van. A vármegye is kért 50 öl fát, de azzal u asították el, hogy a város a saját szükségletét sem képes ellátni.

Halálozás. Vettük a következő gyászjelentést: Alulírottak mélyeséges fájdalommal, de Isten mindenható akaratában megnyugodva tudatjuk, hogy forrón szeretett kis leányom, testvérem, unokám és unokahugunk LOVASS ILONKA 16 éves korában hosszú és súlyos szenvedés után november hó 11-én reggel 8 órakor csendesesen elaludt. Kedves halottunk földi maradványait folyó hó 13-án (szombaton) délelőtt 11 órakor fogjuk a református egyház szertartása szerint a Kossuth utca 69. sz. házuknál tartandó ima után, a Kossuth utcai temetőben levő családi sírba örök nyugalomra helyezni. Mely végteszünettel rokonainkat, ismerőseinket fájdalommal szívvél meghívjuk — Debrecen, 1920 nov. 11-én. — Angyalok őrizzék álmaidat! Édes anyja: özv. Horváth Erzsébet. Testvére: Laci. Nagymamája: özv. Horváth Mihályné szül. Csóka Mária. Nagynénjei: dr. Fráter Gaspárné szül. Lovass Zsuzsanna, özv. Nagy Imréné szül. Lovass Irma, ifj. Lénárt Bálintné szül. Lovass Erzsike, Gödény Lászlóné szül. Lovass Irén. Nagybátyjai: Horváth Mihály nejevel, Horváth András, Lovass Daniel nejevel. Valamint a többi rokonok nevében is. — A temetést Fehértői Béla temetk. intézete Debrecen, rendezti.

Hentes iparosok, kik a szakosztály által beszerzett sora előjegyeztetni kívánnak, arra s a befizetés eszközzésére 12-én pénteken délután fél 5 órától 7 óráig az ipartestület helyiségében megjelenni sziveskedjenek. Utólagos jelentkezés figyelembe nem vehető. Szakosztály elnökség.

KOMLOSSY EMMA a Vígyszínházban vendégszerpel ma pénteken este.

Kilakoltatás az összes közkórházakból.
Furcsa módját választotta az ingyeneélnésnek Kovács József 57 éves, nős, tormaosi lakos; egyik kórházból a másikba vándorolt és így tartotta el magát fatornyos hazájával, melynek rengeteg ápolási költséget kellett fizetni utána. Végre is Tormaosi község észbe kapott és feliratban kérte a veszedelmes naplopó kitiltását az összes közkórházakból. A népjóléti miniszter most köriratban hívta fel az összes közkórházak vezetői figyelmét az ingyeneélnésre.

Rendőri hírek. Elfogott betörő: Tóth Mihály több betörést követett el a II. és III. sorozatu vágszásnál a Nagyerdőn levő vakánosok kárára. Tegnapelőtt délután azonban tetten érték Tóth Mihályt és előállították a rendőrségen, hol megindult ellene az eljárás. Zsebmetszés: Zemán Sándorné Apafi-utcai lakostól a Rákóczi-utcai piacon ismeretlen tettes ellopta piros relikviát a benne levő pénzzel együtt. A rendőrség a nyomozást megindította a zsebtolvaj ellen. Tolvaj cseléd: Bély László ny. főispánt cselédje Tóth Margit meglopta. Tóth Margitnál elrendelték a házkutatást, és egy revolvert találtak nála. Fegyverrel tegezős címén is megindult ellene az eljárás.

Szmrecsányi lemond?

Budapest, nov. 11. (Nemz. St. tel. jel.) A nemzetgyűlés tegnap délutáni ülésén Taszler Béla interpellációja közben Szmrecsányi György, a nemzetgyűlés alelnöke több ízben közbeszólt. — Többszöri rendreutasítás után a mentelmi bizottsághoz való utasítással fenyegették meg, mire Szmrecsányi elhagyta az üléstermet. Szmrecsányi lemondani készül a nemzetgyűlés alelnöki tisztségéről. A kérdés még nincs végleg elintézve, mert lehet, hogy elnöki nyilatkozattal intézik el az ügyet.

Héjjas tisztázva van

Budapest, november 11. (N. St. tel. jel.) Héjjas Ivánt szintén igazoltatták, amely azonban teljesen tisztázta őt, úgy hogy őt magát is megbízták a nyomozás vezetésével. A rendőrség erősen nyomoz a rendőr gyilkosai után s különösen Kmetty Károly, az egyik gyanúsított bűnlajstromát igyekszik tisztázni. Tegnap megjelent a rendőrségen Bibó Dezső főhadnagy, aki terhelő adatokat szolgáltatott Kmetty ellen.

Nem lesz pénzkicserélés

Budapest, nov. 11. (Nemzeti St. tel. jel.) Pénzügyi körök véleménye szerint bankjegykicserélés most nem lesz, mert csak 1921. augusztusig kell az Osztrák-Magyar banknak a bankjegyeket visszaadnunk.

Valutaárfolyamok

Budapest, nov. 11. (Nemz. St. tel. jel.) A budapesti tőzsdén ma a következő árfolyamokat jegyezték: Napoleon 1640, léva 635-50, dollár 570-80, frank 32-50-32-40, márka 640-32, lira 18-60-18-70, Bécs 99, rubel 341-36, lei 8-18-8, szokol 569-57, svájci 85, korona dinár 12-60, lengyel márka 135.

A zürichi devizapiacra a magyar koronát 1-25-re jegyezték.

Törvénykezés

A vagonok fosztogatói. Ma egy háromcsendős bűnügyet tárgyalt a Szuhányi Andor elnöke alatt álló tanács. Oláh Balint és Kovács Ferenc 1917 júliusában feltörték a nagyállomáson egy vagon s abból nagymennyiségű bört loptak el. A lopott holmikkal Bíró István is megvett egyetmást. Oláht és Kovácsot lopásért, Bíró pedig orgazdaságért vonták felelősségre a törvényszék. A vádlottak közül Oláh teljes beismerésben volt. Mező Sándor kir. ügyész vádbeszéde után Oláht 8 hónapi börtönre 3 évi hivatalvesztésre, Kovácsot 6 hónapi börtönre, 3 évi hivatalvesztésre, Bíró 1 hónapi fogházra ítélték. Az ügyész súlyosbításért, a vádlottak enyhítésért fellebbeztek.

Ha olcsó és izléses virágcsokrot, kosarat, koszorút akar az vásároljon kizárólag
Rózsa Virágcsarnokba
Kossuth-utca 2. sz (Városháza épület.) Művirágcsokrok viszonteladásra a legolcsóbb gyári árban.

Nyomatott a lapkiadó Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat nyomdájában Debreczen, Ferencz József-ut 59.

Színház

A színházak és mozgószínházak közleményei.

Ma. pénteken van a *Csokonai színházban* Az *Ezüst sárly* bemutatása. A Butykai operett főszerepeit Bodán, Szalma, Rácz, Nádossy játsszák. Ezt a Budapestest egész szezonot betöltő operettet *ma és szombaton béreltszűnetben* adja a színház. Szenzációs díszletek, nagyszerű kosztümök, gyönyörű melódiai és mulatságos táncok biztosítják a sikert.

A Vasgyáros Ohmet világhírű regénye 4 felv. Olasz film, P. Manichelli a világhírű olasz művész főszereplésével, nagy sikert az Apollóban. Jegyelővétel.

Aranyláz amerikai dráma 6 felvonásban, bemutatja az Uránia.

Szécsi Ferkó főszereplésével a Gyermekszív című négy felvonásos regény nagy tetszést arat az Arany Bika moziban.

SPORT

A fegyelmi bizottság ülése. A kerület fegyelmi bizottsága tegnap esti ülésén Németh József és Vadkerty Endre fegyelmi ügyvel foglalkozott. Németh József (DVSC) játékost 2 hétre eltiltotta a nyilvános szerepléstől, Vadkerty Endrét, aki a DVSC-DMTK mérkőzésen a bíró, Balogh Imrét sértő szavakkal illette, 1 hónapra eltiltotta főtítkári működésétől. Vadkerty ügyével foglalkozni fog a Footballbírói testület fegyelmi bizottsága is.

Bíróküldés. A bíróküldő bizottság a vasárnapi mérkőzések vezetésére a következő bírókat küldte ki: DVSC-Nyiregyházi TVE (Nyiregyháza) Balogh Imre, DMTK-Szolnoki MTE Zemplény Gusztáv, DTE-Kisvárdai SE (Kisvárdai) Káldy Zsigmond, Kisujvárosi-Karcag Blattner Béla, DMTK II-DTE II. Tamassy László.

Az intézőbizottság ülése. Az intézőbizottság tegnap esti ülésén elutasította a Szolnoki MTE óvását, amit a NYVE ellen 3:1-re elvesztett mérkőzése után adott be. A DTE-Nyiregyházi TVE fellebbezést nem fogadják el, míg a bírójelentés be nem érkezik.

Hirdetését

d u. 2 óráig adja be a

Hajdúföld

kiadóhivatalába

(Piac-u. 59.) ha azt akarja, hogy másnap

ezren és ezren : olvassák. :

LENGYEL Fest, tisztít

Készítik gallérokat, kiegészítőket, ingeket pontos és szolid árban. mindennemű férfi és női ruhákat, gummikabátot minden színre 8 nap alatt
CSAPO-U. 95. Pacsirta-u. sarok
Felvételi hely Piac-utca 63. sz. mosoda.

Kovács és Altmann
szűcsök, piac 42. Pannónia épület. Bármilyen e szakmába vágó munkákat pontosan és jutányosan készítenek.

Bélyegzőgyár és vasó-intézet
PAULÓ I.
Batthyányi-u. 22.
Telefon: 1365.

Kérem a névcserére vigyazni!

Tisztelettel értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy **kelmefestő vegytisztító intézetem** felvételi helyei **Egyházer 5. és Széchenyi-u. 18.** alatt van, hol elvállalnak az e szakmába vágó mindenféle komplikált ruhát, gyászszetben **24 óra** alatt festek
Tisztelettel **WACHA** kelmefestő, vegytisztító Hajnal-u. 15.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Szöllőtelep

7 holdas az Apafájaerdő mellett részletekben is eladó Gereby Deák Ferencz u. 13.

Egy

juhászbunda eladó Széchenyi-utca 45 szám a. Értekezés d. e. 9-11 ig.

Debreczeni Gazdák

Bankja Részvénytársaság, Kossuth-u. 17. Kölcsönök folyósít házakra, földekre és értékpapírokra. Betéteket elfogad a betétek után kamatot ad. Értékpapírokat és idegen pénzeket vásárol és elad. Elfogad értékeket megőrzés céljából és bérbe ad (safé deposit) páncélszekereket. Takarékpénztár és bankügyletek minden ágazatával foglalkozik. — Feleknek minden pénzügyi műveleténél rendelkezésére áll.

Kifutó fiu

azonnal felvéteik Antalffy könyvkereskedésbe Szt. Anna és Varga-u. sarok.

200 koronát

kap, aki elvesztett fekete fülű Flocki nevű fokszterieremet haza hozza vagy nyomára vezet Komjáthy hadnagy Csapó-utca 26. szám.

Hangverseny cimbalom pedálos, kitűnő hangú, teljesen jókarban kottákkal együtt eladó. Eötvös-utca 114.

Találtatott

a Komlósi ut végén egy kölyök fokszterier, mindkét füle barna, hátán fekete pont. Tulajdonosa átveheti Eötvös-u. 108.

Modern

alig használt ebédülő butor eladó Tnaly Kálmán-utca 14. Megtekinthető d. e. 10-11 órakor.

Rinkancsok

felvételnél fix tisztelettel és jutalékkal. **Lapunk kiadóhivatalában**

Kocsist

azonnal felfogadok. Jelentkezzenek Vár-u 8 sz.

Haszonbérbe keres.

kertgazdálko ársra alkalmas 3-5 holdas földbirtokot egy katonai parancsnokság. Ajánlatok Vármegyeházán időlepcső II. emeleten adandók be.

Az István malom raktári irodájába írásbeli teendők elvégzésére alkalmas egyént keres.

Írásbeli ajánlatok az igazgatóságához délelőtt 9-12-ig adandók be.

ERDŐT

keresek megvételtre vagy kitermelésre :

Ajánlatokat

Fakereskedő

jeligével e lap kiadóba kérek

Zákány József

fuvarozási vállalata
PIACZ UTCZA 43. SZÁM.

Koros Sándor

férfi-szabó üzletében Piac-u. 66.
Saját készítésű elegáns férfi öltönyök kaphatók.

Forgács István

műorás
Bádogos-u.

Számolópapír

11-21 cm nagyság 500 drb 30 K 05-16 cm nagyság 500 drb 20 K

a Magy. Nemz. Könyv- és Lapkiadó-Vállalatnál

PIACZ-UTCZA 59

RUM és LIKÖR ESSENTIAK

Parfümök, arckrémek, szappanok, kölni vizek, fésű és kefeárúk a legolcsóbban szerezhetők be a

Korzó Drogueriában Piac-utca 42.